

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Ľubice Filovej, v právnej veci navrhovateľky **K. Z.**, proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o **invalidný dôchodok**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23.októbra 2009, č.k. 2Sd/36/2009–28, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 23. októbra 2009, č.k. 2Sd/36/2009–28, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 23. októbra 2009, č.k. 2Sd/36/2009–28, potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 4. apríla 2008 číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky z 26.februára 2008 o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia nie je invalidná, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je u navrhovateľky 10 %.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky bol viackrát opätovne posudzovaný posudkovými lekármi Sociálnej poisťovne, pobočky Poprad, ako aj ústredia so sídlom v Poprade, pričom vo všetkých štyroch prípadoch sa posudkoví lekári náležite zaoberali zdravotnými poškodeniami navrhovateľky, ich dlhodobosťou a vplyvom na jej zárobkovú schopnosť. Vo všetkých predmetných posudkoch lekári dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky sú degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách bez účinku na statiku. Tomuto postihnutiu podľa zákona č. 461/2003 Z.z. priradili 10 %-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako najvyššiu možnú. Krajský súd považoval závery posudkov posudkových lekárov za logické, vychádzajúce z komplexného posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky na základe odborných vyšetrení a nálezov a mal za preukázané, že navrhovateľka nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, a teda nespĺňa zákonom stanovené podmienky na vznik nároku na invalidný dôchodok.

Navrhovateľka v odvolaní proti rozsudku namietala, že stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť iba o 10 % odporuje skutočnosti, pretože je dlhodobo, viac ako dva roky práceneschopná, a preto by malo dôjsť k prechodu z práceneschopnosti do invalidity. Závery posudkov posudkových lekárov nemôžu byť podľa jej názoru správne aj z toho dôvodu, že nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7.júna 2006, uverejneným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 460/2006 Z.z., bolo zrušené posudzovanie invalidity percentuálnym poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a preto jej invalidita mala byť posudzovaná podľa § 29 ods.2, ods.3 a ods.4 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení ako platného zákona. Uviedla, že napáda rozhodnutie odporkyne číslo X. z 26.februára 2008, 5.marca 2008, 23.júla 2008 a 5.mája 2009.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľky nepovažovala za dôvodné. Uviedla, že dňom vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 460/2006 Z.z. v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, stratilo účinnosť ustanovenie § 263 ods. 2 a ods. 4 až 7 zákona o sociálnom poistení. Do zákona o sociálnom poistení bolo s účinnosťou od 1. októbra 2006 doplnené nové ustanovenie § 263a, ktoré je prechodného charakteru a má zabezpečiť právnu istotu poistencov, ktorým bol priznaný invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok pred 1. januárom 2004, t.j. pred nadobudnutím účinnosti zákona o sociálnom poistení. Navrhovateľke však pred 1. januárom 2004 nebol priznaný invalidný ani čiastočný

invalidný dôchodok, preto pri posudzovaní nároku navrhovateľky na invalidný dôchodok nemožno použiť ustanovenia § 263a zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 1.októbra 2006, ale ustanovenie § 70 a § 71 zákona o sociálnom poistení. Zdravotný stav navrhovateľky a pokles jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť posúdili posudkoví lekári sociálneho poistenia po objektívnom posúdení výsledkov vyšetrení zdravotného stavu navrhovateľky a za jej osobnej účasti, a vyhotovili logické a jednoznačné posudky. Z týchto dôvodov odporkyňa navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods.2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 2 zákona o sociálnom poistení dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

Z citovaných ustanovení zákona o sociálnom poistení vyplýva, že jednou z podmienok nároku na invalidný dôchodok je invalidita poistenca, o ktorú ide iba ak sú súčasne splnené zákonom stanovené podmienky:

- zdravotný stav poistenca je *dlhodobo nepriaznivý* a
- v dôsledku tohto dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu má *pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40%* v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Navrhovateľka v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietala, že napáda rozhodnutia odporkyne o nepriznaní invalidného dôchodku číslo X. z 26.februára 2008, 5.marca 2008, 23.júla 2008 a 5.mája 2009. V uvedených dňoch však odporkyňa žiadne rozhodnutie o invalidnom dôchodku nevydala. V dňoch 26.februára 2008, 5.marca 2008, 23.júla 2008 a 22.septembra 2008 bol iba posudkovými lekármi posudzovaný zdravotný stav a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľky.

Navrhovateľka sa vzhľadom na dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav domáhala priznania invalidity, teda uznania miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 40 %, resp. požadovala aby jej bol priznaný invalidný dôchodok podľa zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.

Podľa kapitoly XV, oddielu E, položky 3, písm.a/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri degeneratívnych zmenách na chrbtici a medzistavcových platničkách bez účinku na statiku je 10%.

Podľa všeobecného posudkového hľadiska pri dorzopatii, deformujúcej dorzopatii a spondylopatii (kapitola XV, oddiel E prílohy č. 4 zákona) miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa priebehu, aktivity a funkčných porúch chrbtice, potvrdených rtg. diagnostikou chrbtice.

Z lekárskeho nálezov založených v posudkovej dokumentácii ani s navrhovateľkou predložených lekárskeho nálezov nevyplýva, že by postihnutie chrbtice u navrhovateľky zodpovedalo inému postihnutiu a iným dôsledkom, ako sú uvedené v kapitole XV, oddiel E, položka 3 písm. a/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení. Záver posudkových lekárov o degeneratívnych zmenách na chrbtici a medzistavcových platničkách, bez účinkov na statiku nie je v rozpore s lekárskeho nálezmi v posudkovej dokumentácii.

Pokiaľ navrhovateľka namietala, že jej zdravotný stav je dlhodobu nepriaznivý a je viac ako dva roky práceneschopná, čo by malo byť dôvodom na priznanie invalidity, odvolací súd poukazuje na to, že v zmysle § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. pre vznik invalidity nepostačuje dlhodobosť zhoršenia zdravotného stavu, ale táto dlhodobosť musí súčasne dlhodobu, a nie iba prechodne obmedziť schopnosť vykonávať akúkoľvek zárobkovú činnosť, resp. túto obmedziť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu, posudkoví lekári v posudkoch vyhodnotili zdravotnú dokumentáciu navrhovateľky vrátane odborných vyšetrení a zohľadnili ňou uvádzané a namietané zdravotné ťažkosti. Závěry ich posudkov, čo do vyhodnotenia zdravotného stavu a určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 10%, nie sú v rozpore s nálezmi a závermi odborných lekárov. Navrhovateľka ani v odvolacom konaní neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov. Vzhľadom na to aj odvolací súd považoval tieto posudky za úplné, objektívne a presvedčivo zdôvodňujúce záver, že zdravotný stav navrhovateľky nespôsobuje viac ako 40%-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a že navrhovateľka zatiaľ nespĺňa podmienku invalidity podľa § 71 zákona o sociálnom poistení pre vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods.1 zákona o sociálnom poistení.

K námietke navrhovateľky o aplikácii zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení namiesto zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, najvyšší súd poukazuje na to, že zákon o sociálnom poistení, účinný od 1.januára 2004, zrušil zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Pokiaľ navrhovateľka namietala, že nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. júna 2006, uverejneným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 460/2006 Z.z. bolo zrušené posudzovanie invalidity percentuálnym poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, najvyšší súd uvádza, že síce predmetným nálezom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 263 ods. 2 a ods. 4 až 7 zákona o sociálnom poistení nie je v súlade s čl.1 ods. 1 Ústavy, ale išlo o prechodné ustanovenia riešiace nároky na dávky vzniknuté pred 1. januárom 2004. Navrhovateľke však pred 1. januárom 2004 nebol priznaný invalidný ani čiastočný invalidný dôchodok, preto aj táto námietka navrhovateľky je neopodstatnená. O invalidný dôchodok požiadala za účinnosti zákona o sociálnom poistení a preto odporkyňa o jej nároku na invalidný dôchodok rozhodovala správne podľa zákona o sociálnom poistení.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľka zatiaľ nespĺnila podmienky pre uznanie invalidity podľa § 71 zákona o sociálnom poistení a nárok na invalidný dôchodok jej z toho dôvodu nevznikol. Rozhodnutie odporkyne zo 4.apríla 2008 považoval za súladné so zákonom a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade zhoršenia zdravotného stavu má navrhovateľka možnosť kedykoľvek znovu požiadať o priznanie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľka v tomto konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí..

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30.júna 2010

JUDr. Viera Nevedelová

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová